

Siemenpuun luontodialogi - Luonnonsuojelun dekolonisaatio

9.3.2022

Keskustelun muistiinpanot Sitraa varten, ei kielihuollettu

Tapahtumakutsu: <https://siemenpuu.org/luontodialogi-luonnonsuojelun-dekolonisaatio-kohti-kanssaelavaa-suojelua/>

Tervetuloa! Tilaisuuden alussa lyhyet esittäytymiset, rakentavan keskustelun pelisäännöt, kirjauksen käyttö ja ohjelman kulun esittely.

Ennen keskustelun alkamista osallistujia pyydetään katsomaan seuraava video:

<https://www.facebook.com/watch/?v=966987643950404>

() = sulkeissa fasilitaattorin kommentit

Ennen tätä tilaisuutta yritin kerätä sitä mitä voisin antaa keskustelulle. Olin Intiaanien reservaatille tekemässä vapaaehtoistyötä nuorena. Meitä oli kansainvälinen suojeluryhmä. Ihmiset suhtautuivat eri tavoin alkuperäisväestöön. Joillakin vierailijoilla oli sellainen suhde, että oli etäinen ja turistinomainen kiinnostus kaikkeen kummalliseen. Mulla ei ollut mitään sellaista vaan mua kiinnosti tehdä vapaaehtoistyötä heidän kanssaan ja tutustua heihin sen kautta. Se oli todella antoisaa.

Olen ollut Perussa vapaaehtoistyössä. Siellä mietin tätä dekolonisaatio-teemaa ja ylipäätensä sitä mitä se merkitsee. Siitä puhutaan paljon mutta globaalin etelän kontekstissa on muitakin tarpeita. On monia ristiriitaisuuksia. Pitää saada kehitysjutut.. toisaalta ihmiset haluaa päästä kärryille. On tämä dekolonisaation josta eri käsitykset ja luonnon ja ihmisen suhteet kumpuaa. Tämä kehityskäsitys on kolonialistinen käsitys. Miten minulle dekolonisaatio tarkoittaa, se pitäisi tapahtua täällä Suomessa, Euroopassa jotta se voisi toteutua ympäri maailmaa.

Sen pitäisi toteutua siellä mistä se lähtee. Se on aina paikallista. Sitäkö tarkoitat?

Ajatukset on jo Perussa. Itse työskentelin lähellä kaupunkia jossa kehitys-diskurssi oli vanhaa. Ihmiset halusivat teitä, infrastruktuuria. Näin paikan kolonisoituna tilana. Sillä on paikallisia, niillä oli omia tapoja, solidaarisia tapoja jotka olivat vaihtoehtoja lineaariselle käsitykselle kehitykselle. Joka jarruttaa kapitalismin logiikkaa.

Minkälaisia ne vaihtoehtoiset käsitykset olivat?

Niitä kutsutaan faena -työntekeminen. Faenaa käyttäen ihmiset rakensivat teitä. Se tarkoittaa työtä ja työskentelyä, talkoita joista ei saa rahaa. Yhteistyönä. Niitä tehtiin sit varten että loppuen lopuksi kehityttäis. Minun mielestä on väärä ajatus että pitää kehitytä samalle tasolle.

Suomesta mun kokemus. Fern-järjestön kanssa olen tehnyt töitä osapuoli kokouksessa. Suomessa meillä on ollut keinoja joilla olemme yrittäneet asioita parantaa. Olemme

yrittäneet ajaa heidän oikeuksia. Suojelualueiden käyttösuunnittelu asioita on yritetty kehittää. Suomalaista ... on viety vientituotteena. Ne on käännetty myös englanniksi.

Yhteistyökuviot kuulostaa hyvältä. Kyse kolonialististen valtarakenteiden purkamista. Kysymys siitä että tarvitaanko luonnonsuojelun dekolonisaation on jo yksi dekolonisaation muoto. Ettei kyseenalaistettais dekolonisaation tarpeesta. 80% luonnontilaisista metsistä on alkuperäiskansojen suojelua. Valta-asemassa oleminen ja metsiin liittyvissä oleminen olisi yksi dekolonisoinnin muutos suomessa. Kaksi ekaa artikkelia jotka käsitteli mitä luonnonsuojelualueet oli lisännyt luonnon tuhosta niin olisi kiva kuulla ajatuksia lisää. En ollut tiennyt että luonnonsuojelusta voi olla myös haittaa.

Kysymys että tarvitaanko luonnonsuojelun dekolonisaatiota - totta kai tarvitaan, se on lähtökohtaista. Ensimmäisestä porinasta kuulin, että siinä heräsi keskustelua kehityksestä ja määritelmältä. Kehitys ei ole ehkä sama asia kuin globaalissa pohjoisessa oleva käsitys kehityksestä. Kanssaelämän suojelun lähtökohta joka kirjassa läikkyy monessa kohtaa. Näkökulma joka ei sovi hyvin eurooppalaislähtöiseen siitä mitä suojellaan kun suojellaan luontoa. Ylläkkeenä toivoisin että ajatellaan sitäkin että luonnonsuojelu jo sanan aika raskautunut koska se suojeluasetelma vahvistaa käsitystä jossa globaalin pohjoisen ihminen suojelee itseään heikompa luontoa. Ajattelen itse että luonnossa suojeltuu eikä että luontoa suojellaan. Näkökulmani ovat aatehistoriallisia, käsitteellisiä ja filosofia.

30 vuotta sitten lainsäädäntö, funktionalistisen luonnonsuojelun ajatus. Havaittiin että luontokohteen tarvitsee luonnonsuojelu hoitoa, ennallistamista. EU:n ennallistamisalue. Ihmisen rooli on tajuttu jo aika pitkään. Ihmisten vaikutukset ovat merkittäviä luonnonsuojelun ulkopuolella. Käytännön luonnonsuojelussa on menty raja-aitojen yli. Luonnon ja kulttuurin jaottelu on luoto ennen aivan eri tarkoituksiin.

Ihmisen rooli ja ihmisen vaikutuksesta puhuminen. Ihminen pitää sisällään niin monia erilaisia ihmisiä. Ihminen viitta kaikkiin ihmisiin mutta ihmisillä on niin erilainen suhde ekokriisiin ja luonnontuhoon. Osa suojelee enemmän ja osa on enemmän valta-asemassa ja edistää tuhoa, osa on passiivisia ja van elää paikassa jossa .. Ihmisen ja luonnon Suhteita on niin monenlaisia. Kun puhutaan ihmisestä puhutaan usein ylikulutuskulttuurissa elämästä ihmisestä, jonka luontosuhde ei ole kestävä. Miten voimme nähdä niin että voimme puhua täsmällisemmin omista asemista- Voisiko se että tunnistamme että ihmiset elävät eri suhteissa ekokriisiin olla yksi dekolonisoinnin muoto?

Koen, että teos on ajattelua. Taideteosta ei voi hallita eikä kontrolloida, eikä sitä voida käyttää hyväksi. Jos pysyy pois hyödykeajattelun alueella. On aika miettiä omaa roolia ihminen itsessään. Toki kategorisointi selvittää erilaisiin tyyppeihin. Olen sitä mieltä että on itsetutkiskelun aika. Parempi sopeutua hirveän moneen asiaan. Ei toki ihan mihin vaan. Ongelmat on sitä luokkaa että miten taiteilija profiili voisi muuttua, mutta myös laajemmin.

Paikallinen näkökulma on aika olennainen. Helposti se mitä ihmiseksi kutsutaan on määritelty globaalin pohjoisen lähtökohdista. Luontosuhteita on lukuisa joukko. Provosoivasti väitä että siellä missä eniten puhutaan luontosuhteesta se on kaikkein heikoimmillaan ja taidottomimmillaan. Epäilen luontosuhde sanan käyttökelpoisuutta. se asettaa inhimillisen ja ei-inhimillisen vastakkain.

(Emme käyttäneet Sitran videota koska se ei sovi suoraan tähän teemaan. Sitra on yrittänyt tuomaan monipuolisesti esiin luontosuhdetta. Yhteisessä keskustelussa pitäisi kysyä että mitä luonto merkitsee osallistujille, niin ehkä pitäisi kysyä että mitä ihminen merkitsee. Pitäis palata ihmiseen.)

Ekologinen, ekonominen, ruuan veden ja kaiken pohjana. Jos luontoa ei valita eikä pidetä yllä, käy huonosti. Se että onko luonto-sana hyvä niin minua koulutti Frankfurtin koulukunnan hipit. Voimme haudata keinotekoiset ajatuskonstruktiot. kun mennään käytännön asioissa eteenpäin niin kaikki on paljon helpompaa kuin isoissa saleissa keskustellessa.

Mä joskus mietin että miksi painotus on paljon luonnosuojelussa jos ei oteta huomioon ekstraktivismia. Miten voimme miettiä dekolonisaatiota jos emme kyseenalaista ekstraktivismia. Me ollaan joten sen takia olen = me olemme kaikki yhteydessä, emme ole vain yksilöitä, joiden pitää saada suorituksia aikaiseksi, ja saisi tarkoitusta elämäänsä. Ajattelen dekolonisaation olevan sitä että miettiin näitä kysymyksiä?

Tiedostamaton ajattelu on että valkoinen ihminen on länsimaailmallinen standardi. Luin Holmbergin artikkelia. käsittelee Tenojoen dekolonisaatiota. Kalastuslupalainsäädäntö: koska valtakulttuuriin kuuluvat ovat saaneet kalastaa niin paljon kuin haluaa niin kalakanta on heikentynyt ja sitten kielletään kaikilta kalastus. TAustalla on valkoinen standardi, ei ole eroja. Mä tulkitsin sen niin ja olen valkoisuuteen ja tiedostamattomiin rasistisiin ajatuksiin perehtynyt opintojen kautta. Kun turisti tulee ja kalastaa paljon niin tahattoman tiedostotason rasismien takia ei ymmärretä että se että kaloja ei ole ei johdu saamelaisista. Suomen lainsäädännöllä on ollut vaikea erottaa valtaväestöä ja saamelaisia että kalastuskielto tulee kaikille. Se voisi olla lainsäädännöllinen mekanismi että on sääntöjä valtakulttuurille koska ne eivät ole kestäviä ja on eri sääntöjä saamelaisille. Laitetaan valtakulttuurille rajat, päästetään irti saamenmaasta.

(Mitä jos olet lappilainen köyhä? Eikö silloinkaan saa kalastaa?)

Joo, siinä kappaleessa puhuttiin etenkin turistin kalastuksesta. Mutta se on taas sitten oma kysymyksensä, että mikä on turisti.

Jos itse teen kalastuspolitiikkaa niin Suomi pisti joen kiinni Suomeksi. Maa- ja metsätalousministeriö pisti lausunnon jossa perinnekalastajia suositaan vaikka ne ovat tehokkaita kalastusmuotoja verrattuna muuhun kalastukseen. SUomessa yritetään ottaa saamelaisten oikeuksia huomioon enemmän kuin monessa muussa maassa.

Mikä sitten olisi lakien ja valtion rooli. Onko se mahdollista, että niillä olisi rooli ilman että ne eivät olisi kolonialistisia. Tarkoitin kritiikkiä kun puhutaan osallistumista, alkuperäiskansojen osallistamista. Se ei aina ole osallistamista vaan politiikkaa jossa legitimoimaan. Annetaan kyselylomake mutta ei tehdä asioita joita alkuperäiskansoilla tahtoisia.

ILO169 olisi selkeä valtiollinen alku näihin kysymyksiin. On häpeä että sitä ei ole ratifioitu. Yksi valtapoliittinen kysymys on että helposti ajatellaan suvereenien valtioiden sisäisinä kysymyksiä kun näkökulma on erilainen kun puhutaan väestöryhmistä jotka eivät ole erityisen valtiollisia. Helposti koko luonnonsuojelukeskustelu on hallinnollis-teknokraattiseksi ongelmaksi kurjistuva budjettikysymys eikä päästä taustalla oleviin käsityksiin, että mitä nyt

ollaan suojelemassa kun luontoa ollaan suojelemassa. Usein vaikuttaa, että mitä ajatellaan suojeltavan kun luontoa valtiollisia nykykeinoilla suojellaan niin se on tosi pieni siihen verrattuna kuin mitä siihen voitaisiin lukea.

(Kun suojellaan ja kun tehdään lakeja, niin näkökulma ei esitä elämänmallia joka on alkuperäiskansoilla. Voisi pohtia että mikä sitä elonkirjoa voisi edistää. Kun meillä on valtaväestö ja heidän elintavat ja alkuperäiskansojen elintavat niin jälkimmäiset onnistuu paremmin. Se että ajatellaan että valtaväestö tekee koko aja väärin ei ehkä auta itse käytännön luonnonsuojeluun. Mitä luulette?)

Lakipuoleen palaan. Yksi keino turvata on takoa ne lakeihin. Saamelaisten erityisasemaa taataan (jossain lakipykälässä). Luo lakikehikon jolla voidaan lähteä tukemaan lainsäädännöllä. Yksi keskeinen juttu on maankäyttö. Yksi suuri syy on liian raskas maankäyttö. Maa- ja metsätalousministeriö raivoaa, että affecon (??) selvitykset maksaa 100 000.

Maankäytön tekeminen vähemmän intensiiviseksi. Kaavoitus on keskeinen puoli. Vähennetään metsätalouden ja rakentamisen .., Luonnonsuojelulainuudistus, kaivoslainsäädännön uudistus jos saataisiin tällä hallituskaudella läpi...

Mitä valtakulttuurissa pitäisi muuttaa. Valta-asemien pitäisi muuttua. Kaivoslakia suunnittelevissa ryhmissä ei ole kaivosjärjestöistä vaan toimijoita jotka välillisesti hyötyy kaivoksista. Kaivostoimintaan keskittyviä ympäristöjärjestöjen pitäisi olla kaivoslakia valmisteleavassa ryhmissä. KAivosteollisuutta lobbaavia tahoja niillä on paljon rahaa. Joko pitäisi saada ympäristöjärjestöille hirveesti rahaa ja saamelaisjärjestöille jotka keskittyy kaivoksiin. Niitä valta-asemiin valmistelemaan lakeja. Mua huolestaa lainsäädännöllä ei.. että se on niin hidasta. Hiilibudjetin lisääminen koetaan hallituksista haastavaksi tehtäväksi. Samaan aikaan suomessa laitetaan kaikista eniten rahaa fossiilisiin polttoaineissa. Tulee sellainen olo että pitäisi valtarakenteita pitäis muutettua. Suomi on monessa kohtaa myöhässä. Meillä on kiire.

Lobbaus jäi mieleen. Kuinka me ollaan kaiken lobbauksen ja mainostamisen uhreja. Osataanko me puolustautua sitä vastaan että mitä milloinkin mediasta tulee informaatiota. Löydetäänkö todella sellaista tietoa joka vastaisi jonka perusteella voitaisiin tehdä päätöksiä. Olisi sittenkin parempi päättää niistä kaikista läheisimmistä asioista jotka tuntee, joihin saa suoran kontaktin. Joissa ei ole välissä apparatteja.

(Hakisin radikaalimpaa osallistumista jos pitää muuttaa rakenteita. En usko että rakenteet muuttuvat muuten. Mulla on uteliaisuus, kun Siemenpuussa haetaan hankkeita, ideat lähtee sieltä paikan päältä. Tämä perustuu siihen että emme tiedä mitä sinne tarvitaan. Silti ulkoministeriöllä on erilaiset standardit, jotka voivat olla ristiriidassa.)

Ei-tietämis -lähtökohdasta. Luonnonsuojelupuheessa unohtuu että suojellaan sitä mistä tiedetään mitä se on. Se mistä ei tiedetä mitä edes kun ajatellaan lajeja joita ei tunneta. Tässä luonnonsuojelu käsityksessä niiden puolesta on vaikea puhua. Kun puhutaan elonkirjon suojelemisesta, .. Mitä suojellaan ei koska edes elävää vaan paljon laajempia kokonaisuuksia. Tämä on kohta jossa juuri alkuperäiskansojen ymmärrys olis tärkeä

laajentaa sitä käsitystä mitä suojeleminen on. Strategia on suojeleminen eikä keskinäiseen elämiseen perustuva.

Tuntemattoman kontrolloiminen on suurin virhe mitä voidaan tehdä. Aina pitää keskittyä siihen mitä tuntee ja on mahdollista tutustua. Ettei päästä mitään ennen kuin tuntee asian tai toisen ihmisen.

Dekolonisaatio on korjaamista. Mun kokemuksen puolesta Perusta koen että kolonisointi toimii kahdella tasolla, mistä tulee ekstraktivismi, sekä paikallisesti. On monia esteitä alkuperäiskansojen kuuntelemiselle paikallisella tasolla. Perussa voi olla paljon kolonialistisempi ja eriarvoisempi kuin Suomi. Useat luonnonsuojeluprojektit tulkitaan kolonialismin jättämän jäljen kautta. Ne oikeasti tekee enemmän haittaa kuin hyötyä. Pitäisi olla tapa jolla käsitellä näitä asioita. Ei saa olla liikaa sellaista, että alkuperäiskansa pelastaa mutta joskus he itse tarvitsevat apua koloniasoivan valtion takia.

Paradoksi, viitattiin yhtiöiden lobbaukseen. Monet yritykset ovat huomanneet että luontokato ja ilmastomuutos haittaa heitä, Niillä on paljon ympäristönsuojelun ohjelmia. Kun Raha puhuu niin se puhuu suoraan. Alkuperäiskansojen dialogia pitää jatkaa. Meikin voimme auttaa muiden maiden luonnonsuojelijoita ja alkuperäiskansoja. Se on yksi luonnonsuojelun rintama.

Mitä taiteen ja aktivismin keinoin voisi muuttaa? Maanomistajat ovat olleet pitkään metsätaloudessa lain mukaan kiinni. Pitkä aika tehdä jaksottaista istutus metsää. Tämä on vaikea sekä soiden pakko ojjittamiseen. Lakien avulla on pidetty vaikeita rakenteita yllä. Miten tällaisia pystyisi purkamaan.

Yrityksiä kohtaan paineen luomisesta. Näen sen valtakulttuurijuttuna. Näen sen omana tonttina. Edustan valtakulttuuria ja kapitalistisen yritysylivallan vastustaminen on omaa hommaa. Korjaamiseen: dekolonisaation korjaamista, jos tapahtuneen myöntäminen pitäisi tapahtua. Esim Hesarissa aina kysytään onko dekolonisaatio, tuhoava ylikulutuskulttuuri otta? onks, onks? Emme ole käsitelleet omaa asemaamme. Tutustuisimme omien esivanhempien tekoihin ja yhteyteen ja sukupolvikokemukseen. Jos kolonialistista historiaa ei tunne niin on vaikea alkaa vastustamaan ekokriisiä kiihdyttävää valtaa.

Mietin surutyötä. Kohtaaminen, kun asioita uskalletaan kohdata, se olisi kansalaisrohkeus ja rohkeus ihmisenä, kohdataan.. esim mä katson tätä kalasataman näkymää joka on täysin rakennettu, ja tosi vähän vihreää, ei ole jätetty paikkaa hyönteisille. Olen täällä kohtaamassa sen että mikä maailman meno on. Jättömaa, taloja rakennetaan toinen toisensa viereen. Sen ei anneta olla, ei synny jotain uutta vaihtoehtoista, kaikki täytetään laatikoita. Mutta ehkä mieluummin tänne kuin keskelle metsää.

(Rakennamme maailman parasta kaupunkia. Kalasatama on sellainen jossa on jätesysteemi joka kulkee maan alla. Jätteet laitetaan putkiin. Putki imee isoihin varastoihin ja tullaan tyhjentämään jostain kautta. TÄmän on ajateltu olevan kaupunkikulttuurin tulevaisuus, Mutta ei vihreää. Lämpökeskittymät kesällä. Talot imee lämpöä, eivät pääse viilenevää. Ei ole jätetty maata johon sadevesi imeytyy, tulvia, mutta ei viilennä. Asioita joita on unohdettu.)

Haluaisin olla taiteilija koska ollaan yhteydessä johonkin intuitioon. Mulla on joskus ristiriitaisia tunteita. Ettei dekolonisaatiosta tule romantisoitua asiaa. Dekolonisaatio oli joskus myös väkivallan kannalla. Se ei ole rauhanomainen prosessi kun taas taiteesta tulee mieleen rauha, vaikka sitä käytetään myös kansalaistottelemattomuudessa. Taiteessa ei ole uhreja mutta dekolonisaatiossa voi olla. Tuntuu että uhrin laimennetaan pois dekolonisaatiosta.

Taiteilijoiden puoleen käännetään kun tajutaan että tiedollinen maailman ymmärrys ei riitä. Taiteilijoissa on toisenlaista tietoa ja usein näin saattaa olla, en sitä kiellä. Lupaus liittyy siihen että taide voisi muuttaa kokemusta, sellaisiin suuntiin joka olisi kestävä. Mutta sitä mitens e tapahtuu niin kukaan ei tiedä ja tapahtuu ehkä sivutuotteena. Vastatkaan nyt näihin kysymyksiin joihin muu kulttuuri ei pystynyt.

Valkoisesta positioista rasismista keskustelusta on... Olen miettiny että mikä on passiivisen aseman rooli. On vaikea aktivoitua. Taiteella voisi olla rooli konfliktin esille tuomisen rooli. Resmaa Menaken puhuu siitä että kannattelu Passiivisuus on kehossa, koska vaikea puhua niin isoa ja vaikeaa kuin ekokriisi. Sen tiedostaminen että tämä on mun keholle vaikeaa.

Taiteen tehtävästä, kun tieteellinen ajattelu ei johda mihinkään ja taiteen keinoon lähdetään etsimään muita ratkaisuja: Taide ei saisi laimentaa konfliktia jotta se menisi eteenpäin. On hyvä jos taide tuo jonkun asian esille ja jos se pystyy tuomalla toisella tavalla kuin se ilmenee oikeasti ihmiskunnalle. Hetkeksi voi saada helpotusta paineeseen. Jos pohtii jotain kriisiä kuten Venäjän sota, jos näkee teoksen siitä niin silloin voisi saada aikaa pohtia kun se on jollain muulla tavalla esillä kun joku hirvitys on esillä.

Kun haetaan taiteen puolelta ratkaisua niin on hirveää ajatella että näin tehdään koska vapaa ajattelu ja se mikä projisoidaan taiteen alueelle niin se on pois päättäjiltä ja tieteilijöiltä että he eivät osaa enää ajatella vapaasti, että he tarvitsevat taiteen ratkaisua etsimään. Päättäjät tarvitsevat taidetta elämäänsä. Jotta he osaavat ajatella ihmisiä kokonaisina eläminä.

(Taide tuo esille asioita näkökulmasta joka antaa katsojalle erilaisen polun nähdä yhteiskunnasta jossa elämme. Ympäristöaktivismi kohtaa. Päätöksen tekemisen tukena se voi olla huono koska se voi tehdä mitä vaan ja se on se ympäröivä yhteisö joka voi tehdä mitä vaan. Taiteen kautta joku kolonialistinen ja rasistinen tai kaotinen asia voi mennä läpi kun se on taidetta. 90-luvun laman jälkeen ajateltiin että taiteilijat voisivat luoda uusia ammatteja. Se kuvasti ajatusta siitä, että kun mikään ei toiminut niin sitten "taide korjaa")

Taide on mahdollisuus näyttää muita mahdollisia maailmoja. Taide avaa tunteen. Ihminen ei toimi pelkän tiedon ja järjen vaan myös tunteen avulla.

[Seuraavaksi dialogin fasilitoija pyysi osallistujia kirjaamaan chattiin asioita jotka jäivät mieleen keskustelusta.]

Mietin sitä että meillä Suomessa olisi hyviä malleja esim. lakien saamelaispykälät. Tästä voisi saada jotain yhteistyötä aikaan.

On ollut todella kivalla tavalla tullut kommentteja ja ihmiset ovat jatkaneet toistensa ajatuksia ja tärkeästä aiheesta. Kiitos järjestämisestä.

Tosi hyviä kommentteja, Aika missä eletään on IPCC:n raportti laitta kysymään että voidaanko me luoda kulttuureja jotka auttaa elämään harmoniassa luonnon kanssa. Kysymys on täynnä paradokseja ja kontroleja. Suomi käyttää fossiilisia polttoaineita enemmän kuin mikään muu Euroopan maa. Konfliktin sietokyky on tärkeää koska olemme Suomessa niin konfliktin hakuinen kansa ja siten voidaan etsiä keinoja uusien raiteiden rakentamiseen.

Yhteistyö on tärkeää. Oman roolin ja aseman tunnistaminen mutta ei liian paljon sen jahkaaminen. Yhteistyö ja teko. Keskittyisin siihen.

Mitkä nykykulttuurin valmiudet on elää fossiilikapitalismista huolimatta. Ne on tosi heikot. Ei niinkään puutu tietoa tai tiedostamista nykytilanteesta, mutta miten osataan elää toisin, sitä ei ole vielä aloitettu.

***

Siemenpuun zoom-luontodialogin chättikeskustelu

Tallenne ois kiva myös näin katsojan näkökulmasta, jos sellasen sais jälkikäteen jonnekin näkyviin (tai vaikka omalle ryhmälle jaettavaksi)! :)

Mennään mieluummin asiaan, kun on niin vähän aikaa ja monta puhujaa. Kiitos. :)

Rakentavan keskustelun pelisäännöt 1. Kuuntele toisia, älä keskeytä tai käynnistä sivukeskustelua. 2. Liity toisten puheeseen ja käytä arkikieltä. 3. Kerro omasta kokemuksesta. 4. Puhuttele muita suoraan ja kysy heidän näkemyksiään. 5. Ole läsnä ja kunnioita toisia sekä luottamuksen ilmapiiriä. 6. Etsi ja kokoa. Anna tilaa keskeneräisyydelle ja työstä rohkeasti esiin tulevia ristiriitoja ja etsi piiloon jääneitä asioita.

Taustavideo: <https://www.facebook.com/watch/?v=966987643950404>

Hyvä klippi. Lisäisin faktan, jonka kaikki tuon klipin puhujat suurella todennäköisyydellä tietävätkin: huhtikuun 2021 aikana YK:n Taloudellisten ja sosiaalisten asioiden osasto uutisoi, että alkuperäiskansat muodostavat vain viisi prosenttia planeetan väestöstä, mutta ne hallinnoivat neljänneistä tai viidennestä Maan maapinta-alasta, jonka elonkehäosuus muodostaa 80 prosenttia taivaankappaleemme elonkirjosta.

Jasmin 🌸💚

Oliiko se 80 % metsiä vai suojeltua aluetta?

80 % maapallon biodiversiteetistä sijaitsee myös alkuperäiskansojen alueilla, (mikä ei tarkoita etteikö sitä sijaitsisi muuallakin)

Kiitos! Hyvä tarkennus, tosiaan sanoin sen jotenkin eri lailla.

Eli kyse ei ole niinkään alueen prosenttiosuudesta

Minäpä otan tuon puheeksi seuraavassa puheenvuorossa!

"Indigenous peoples are stewards of the world's biodiversity and cultural diversity. Although they account for only around 5 percent of the world's population, they effectively manage an estimated 20-25 per cent of the Earth's land surface. This land coincides with areas that hold 80 per cent of the planet's biodiversity and about 40 per cent of all terrestrial protected areas and ecologically intact landscapes."

<https://www.un.org/development/desa/dspd/2021/04/indigenous-peoples-sustainability/>

Jasmin nosti tosiaan tosi tärkeän ulottuvuuden. Kehityskriittinen ajatus Latinalaisesta Amerikasta on, että "Emme tarvitse vaihtoehtoista kehitystä, vaan vaihtoehtoa kehitykselle." (Arturo Escobar, 1995) Kehitysharha on keskeinen syy nykytilanteen syntymiseen, mutta vaikka tuo sitaatti on jo 1990-luvulta, ei valtaviertaisessa keskustelussa se ole saanut tilaa lainkaan. Tämä juontaa juurensa länsimaiseen luontokäsitykseen, jossa ns. luonto toiseutetaan ja on toiseutettu ihmisestä jo useamman vuosisadan vuosisadan.

Turvetuotanto mainittu, niin nostampa tämän päivän Ylen otsikon esiin "Energiaturpeen kysyntä sai Neovan eli entisen Vapon perumaan syksyisen päätöksensä tuotannon lopettamisesta" <https://yle.fi/uutiset/3-12350154>

<https://www.hs.fi/kotimaa/art-2000008630965.html>

HS:n haltuunsa saama EU:n komission valmisteilla oleva ennallistamislainsäädäntö uutinen.

YK:n Biodiversiteettisopimuksessa on luotu ohjeistoja, miten mm alkuperäiskansojen oikeudet otetaan huomioon luonnonsuojelussa (nei eivät tosin ole laillisesti sitovia). Saamelaiskärjät ja Metsähallitus ovat yhdessä hyväksyneet, että suunnitteluprosessa käytetään ns. Akwé: Kon Guidelines -ohjeita. käytännön suojelutyössä on hyvä The Global Plan of Action on the Customary Sustainable Use of Biological Diversity (CSU) tätä ohjeistoa mm. Saamelaiskäräjien asiantuntijat suosittelee. Kannattaa tutustua näihin.

<https://www.cbd.int/guidelines/>

Matti on oikeassa, itse BD-sopimuksessakin on 8j artikla, ja sen mukaisia prosesseja, Suomi ja YM ovat olleet nissä edelläkävijöitä.

Luonto on kolonialistinen länsimaisen havaittavuuden, aistittavuuden ja hallittavuuden instituutio, joka on keskeinen maapallon elämän monimuotoisuuden tuhoamisessa ja jota ilman vallitsevaa katastrofia ei olisi voinut syntyä.

Kansat joilla ei ole 'luontoa' vastaavaa havaittavuuden ja käsitettävyyden käytäntöä eivät ole tuottaneet vastaavaa tuhoa, jota ei olisi voitu tuottaa ilman käsitettä ja havaittavuutta 'luonto'-Kun ratkaisuihin puhutaan, ei voi sivuuttaa sitä, että nykyinen kasvupakkoinen yhteiskuntajärjestelmä ei mahdollista ekokatastrofin hillitsemistä saati ratkaisemista.

Kasvupakko on tämän järjestelmän ydintä. Järjestelmäkritiikki on jo ilmasto- ja biodiversiteettitutkijoiden raporteissakin, eikä sitä voi tästäkään keskustelusta sulkea pois. Ei siis näytä olevan mahdollista ratkaista ekologista romahdusta tässä järjestelmässä.

Ekstraktivismi? 😊 Dialogissa on huomioon ottavaa käyttää sanastoa, jota kaikki ymmärtävät. Tai kun "erikoissanastoa" on, niin silloin tulee sanaa avata kaikille tai/ja varmistaa, että sanasto on kaikille tuttua. En ole keskustelussa osallistujana itse, joten sana lienee kaikille osallistujille tuttu mutta itse käyn nyt hakukoneen äärellä 😊

ekstraktivismi on luonnonvarojen hyödyntämistä ja myymistä maailmanmarkkinoilla.

Tenolla kyllä toisaalta saamelais kalastaja vie turistin kalaan.

<https://yle.fi/uutiset/3-12348521>

Vastaus kyselyyn: Edelläkuvattu toiseuttava "suhtautuminen on avannut tietä kapitalististen yhteiskuntien toiseutetun "luonnon" hyväksikäytölle, joka on päätynyt 2000-luvun raakaan ekstraktivismiin eli planeetta Maan luonnonvarojen ottamiseen myytäväksi maailmanmarkkinoilla." (Sitaatti on edellä mainitusta kirjasta omasta tekstistäni.)

Ulla sanoi mielestäni tosi tärkeän pointin; on huomattava ero siinä, kuka elää kalastamisesta ja kuka on tehnyt sitä kestävästi vuosisatoja - kuka tekee sitä huvikseen, eikä elä siitä. En ymmärtänyt haastetta - onko tärkeää siis tässäkin keskustelussa asettaa saamelaiset ja suomalainen valtaväestö jotenkin "samalle viivalle"? onko tämä oikeudenmukaisuutta, siis?

Jännittävää myös, että kun puhumme suomalaisesta kolonialismista, on tarve viedä keskustelu "muualle maailmaan". Hmm...

Kiitos ekstraktivismi käsitteen avaamisesta myös yhteisesti 🙏

PL 17.2 § Saamelaisilla alkuperäiskansana sekä romaneilla ja muilla ryhmillä on oikeus ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan. + PL 20.2 § eli Julkisen vallan on pyrittävä turvaamaan jokaiselle oikeus terveelliseen ympäristöön sekä mahdollisuus vaikuttaa elinympäristöään koskevaan päätöksentekoon.

Kyllä, tuo on asiallinen lakipykälä! Noudattaisipa Suomi sitä, ja ratifioisi vielä ILO169n. mutta tällä hetkellä puhutaan kulttuurisesta kansanmurhasta Suomessa

Juuripa noin. Tässäkin näkyy miten valtarakenteen voima-asema määrittää diskurssia. Tuosta toisesta huomiosta: Siemenpuu on kehitysyhteistyösäätiö, ja sen julkaisut käsittelevät asioita tästä syystä globaalista näkökulmasta. Tämä keskusteluosio on Siemenpuun vetämä. Siksi näen oikeutettuna globaalin käsittelytavan. Ko. kirjassa on juuri siitä syystä Áslatin teksti, että näkyisi, ettei keskustelua ja problematiikka voi siirtää "sinne jonnekin". Näin on kaikissa Siemenpuun julkaisemissa kirjoissa.

"Rakentavan keskustelun pelisäännöt 1. Kuuntele toisia, älä keskeytä tai käynnistä sivukeskustelua." Eli keskustelijoita kehotan keskittymään itse keskusteluun. Tsätti lienee varattuna meille keskustelun seuraajille tällä erää. 🙏

Tämä on hyvä huomio, mutta ei se toteudu käytännössä: "PL 17.2 § Saamelaisilla alkuperäiskansana sekä romaneilla ja muilla ryhmillä on oikeus ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan. + PL 20.2 §"

Nyt kun Áslat Holmberg ei ole paikalla, tämä keskustelu on taas niiden yli, ohi ja puolesta puhumista, joita asia oikeasti koskee. Saamelaisten ääntä tässä ei ole. Harmittelen tätä kovasti.

Tässä hyvä artikkeli siitä, miten öljy-yhtiöt on tienneet tutkimuksen historiantutkimuksen perusteella fossiilisten polttoaineiden lämmittävästä vaikutuksesta 1970-luvulta asti ja tähän tutkimustietoon pohjaten aloittanut tiedotustyön sen eteen, että "tiede on edelleen kiistanalaista"

<https://www.scientificamerican.com/article/exxon-knew-about-climate-change-almost-40-years-ago/>

Perjantaina 11.3. webinaari Kenian ja Intian alkuperäiskansojen edustajien kanssa klo. 15.00 alkaen koskien YK:ssa neuvoteltavaa Global Biodiversity Frameworkia ja sen vaikutuksia alkuperäiskansoihin. Jos kiinnostaa, niin voitte rekisteröityä täällä:

<https://www.siemenuu.org/fi/event/globaali-biodiversiteettikehys-globaali-elonkirjokato-ja-alkuperaiskansat>

Tässä toinen artikkeli tuosta öljy-yhtiön lobbaamisesta <https://www.ciel.org/news/smoke-and-fumes/>

On sängen ongelmallista mitä yhtiöt ovat tekemässä YK:n biodiversiteettisopimuksen ottamiseen omiin tarkoituksiinsa.

Kiinnostaa tuo taidealan kolonisaatio! Sen alan opiskelijana olen pohtinut, mitä kaikkea dekolonisaatio tarkoittaisi siinä kontekstissa, nimittäin paljon on kyllä tehtävää, mutta se näyttää hyvin vaikealta ja vastustusta saavalta. Pohdin taidekasityksen muutosta sekä maailmankuvan, kuka opettaa ja mitä taitoja oikeastaan tarvitaan taiteilijalta dekolonisoituvaan yhteiskuntaan

Loistava taiteen ääni tässä Niillas Holmberg Halla Helle

Joo, se täytyykin lukea! Kiitos

Kyllä, Halla Helle, niin hyvä kirja!!!!

Suosittelu Halla Helteelle täältäkin.

Mikä on se taustaenergia, joka saa ihmisen harmonisoitumaan luonnon kanssa yhteen itsessään. Tämä voisi avata myös luonnollisia ja älykkäitä oivalluksia syntymään luonnon kanssa toimiessa käytännön tasolla. Tässä taide erinomainen väline.

Pystyisikö dekolonisaatiosta ja vähemmistökulttuurien asemasta tiedostaa Pohjoismaisessa yhteistyössä enemmän? Ehkä myös verohelpotuksin voisi tukea kestävän kehityksen

aiheistien satukirjojen, pelien, elokuvien ja opetusaineiston tekemistä? Tietyt laatuksiteerit varmaan olisi silti tarpeen ja mikä taho silloin siihen olisi tällaista taidetta arvioimassa jotta ei resursseja pelkästään tulisi tuhlettua?

<3!!

Taide voi paljastaa yhteiskunnassa jotain mikä voi olla tekijälleenkin piilossa. Minna Canthin Työmiehen vaimo oli tällainen teos (1885).

Todella hyvä elokuva saamelaisten kolonisoinnin olemassaolon hyväksymiseen, kylläkin ruotsin kontekstista, mutta käsittääkseni aika sama meno suomessa

<https://www.imdb.com/title/tt5287168/>

Minun täytyy poistua toisen webinaarin takia, jota itse olen vetämässä. Kiitos Siemenpuulle järjestämisestä, kiitos Nooralle hyvästä fasilitoinnista ja oikein paljon kiitoksia kaikille keskustelijoille hyvästä dialogista. Kiitos myös chattiin kirjoittelijoille.

Tässä on kiinnostava, vuonna 2012 julkaistu Eve Tuckin ja K. Wayne Yangin artikkeli, joka käsittelee "dekolonisaation metaforallistumista", eli dekolonisaatio-sanankäytön eriytymistä sen merkityksestä. "Decolonization brings about the repatriation of Indigenous land and life; it is not a metaphor for other things we want to do to improve our societies and schools." (1) <https://clas.osu.edu/sites/clas.osu.edu/files/Tuck%20and%20Yang%202012%20Decolonization%20is%20not%20a%20metaphor.pdf>

Ei vitsi pitäskö vaan perustaa bändi!

Moni bändi on tehnyt just Venäjällä erityisen tärkeää duunia! ❤️

Sori, multa meni vähän ohi; mitä lauseita? Siis ajatuksia mitä keskustelusta jäi/heräsi?

Kiinnostavin aihe: kun muu ei auta, haetaan taiteesta/taitelijoilta apua ja ratkaisua.

1-3 lausutta, joissa tiivistyy keskustelun sinussa herättämät ajatukset

Mitä kansainvälinen tai globaali yhteistyö voisi tuoda tullessaan ympäristönsuojeluun ja elonkirjon säilyttämiseen? Miten saavuttaa kansainvälisyys toimivasti näiden teemojen puolesta?

Kaivoslakia valmistelevalle työryhmälle dekolonisointi, niin että siellä ei olisi enimmäkseen kaivosteollisuudesta välillisesti tai suoraa hyötyviä toimijoita -> Saimaa ilman kaivoksia, käsivarsi ilman kaivoksia ja muut ympäristöjärjestöt, jotka toimii suoraan kaivosalan kontekstissa, niin sinne kaivoslakia valmistelemaan toimikuntaan istumaan ja valmistelemaan lakia. ILO69 ratifioitiin ja Saamelaiset valta-asemaan päättämään itseään koskevista asioista, niin että ei verovarjoja enää haaskata heidän toimijuuden rajoittamiseen.

Meemejä joskus herättää oikein kehystämällä näkyviä kannanottoja. Myös opetussalaa sekä vanhempainverkostojen aktivointi luonnonarvojen jakamiselle ja niiden nauttimisesta

kestävin kriteerein voisi olla vielä kehitettävissä. Strategioita on monessa organisaatiossa, jossa vain nimekseen tuetaan kestävästä kehityksestä eikä tarkemmin kansainvälisesti saati kansallisesti riittävästi panosteta kestäväyyteen.

1. Siitä miten luonto kolonisoit ja tuhoaa maapallon elämän monimuotoisuutta ei keskustella
2. Tällä tavoin jatkamme kolonialismia

Luonnonsuojelualuiden sekä niiden hoidon ja käytön suunnittelussa, luonnonhoidossa ja ennallistamisessa on paljon yhteistyömahdollisuuksia luonnonsuojelijoiden ja alkuperäiskansojen välillä. Kaiken A ja O on maankäyttö sekä sen ohjaus ja mitoitus niin, että luonto ja alkuperäiskansat kestävät. (Alkuperäiskansojen alueilla on paljon monimuotoisuutta, koska siellä maankäyttö on keveämpää.) Lainsäädännön lisäksi (mm. alkuperäiskansojen oikeudet perustuslakiin, osallistumis- ja muutoksenhakuoikeudet) vaikuttamista yhtiöihin, sijoittajiin ja rahoittajiin kannattaa kehittää.

"vaatii opettelua se, että osaa pitää jatkuvasti yllä vaikeita, rasismiin ja kolonialismiin liittyviä rakenteita" "Se on kehollista kannattelu"

"siellä missä puhutaan eniten luontosuhteesta, ollaan kauimpana luontoyhteydestä"
"yrityksiin vaikuttaminen on valtakultuuria" (=kolonialismia?)

Ohjenuorana omalle toiminnalle, jotta ei huomaamattaan vahvistaisi vääristyneitä valtarakennelmia, kolmen lauseen sijaan kolme asiaa: tiedostaa oma positio, kyseenalaistaa oma näkemys, nähdä kytkökset kaikkialle muualle.

Dekolonisoivat aspektit (?) tai jokin, muutosvoima, tulee ehkä vahingossa taiteeseen / ei voi ennalta määrittää

Trauma- ja surutyön tärkeys rasismien ja kolonialismin purkamisessa.

luontosuhteisiin liittyvät valtasuhteet ja "konfliktin ja rasismien kehollinen kannattelu" luonnossa suojeltuu, mitä on tieto, tieteilijät voisivat kokeilla olla taiteilijoita

Maa* säilöo ja kantaa muistoja sorrosta ja menetyksestä hissukseen, mutta sorto ja menetys eivät ole maan syytä. Olisi muistettava uudelleen, olisi luotava uusia muistoja unohtamatta. * -alue, -perä, -seutu.

Millainen ilmiö ne tutkimuksissa luonnolle haitalliset luonnonsuojelualueet ovat? Ihminen ja luonto on tuttu ilmaus, ihmisiä on kuitenkin hyvin erilaisia. Luonnonsuojeluun kuuluu myös ihminen toimijana ja ennallistajana.

Mitä kansainvälinen tai globaali yhteistyö voisi tuoda tullessaan ympäristönsuojeluun ja elonkirjon säilyttämiseen? Miten saavuttaa kansainvälisyys toimivasti näiden teemojen puolesta?

tuntematonta ei kannata yrittää hallita. Luonnonkansojen viisaudelle höröttää korvaa taide voi näyttää uusia maailmoja ja havahduttaa uusiin mahdollisuuksiin yllättävillä tavoilla, mutta taiteentekoprosessiakaan ei aivan voi kontrolloida ihmisen hyvä mennä itseensä nyt

Luonnonsuojelun dekolonisaatio on vallan jakamista ja luovuttamista alkuperäiskansoille. Vallasta luopujille taide ja tiede tarjoaa välineitä surutyöhön.

Otetaan oppia sieltä, missä on onnistuttu.

Suomen tekemä kolonialismi Saamenmaalla on myönnettävä että se voidaan poistaa. Osallistaminen ei riitä edistämään alkuperäiskansojen oikeuksia.

Taiteen avulla voidaan tehdä kaukaisilta tai hankailta tuntuvia asioita, kuten ekokriisi tuntuviksi ja koskettaviksi – ”kehossa tuntuviksi” niin kuin keskustelussa tuotiin esille. Ihmisen asemasta tuli mieleen: se oli tärkeä huomio, että usein ihmisestä puhuttaessa puhutaankin vain valkoisesta länsimaisesta ihmisestä vaikkei sitä erikseen mainita. Eli kun mietitään ihmisen merkitystä, olisi hyvä muistaa, että ihmisiä on erilaisia ja erilaisissa valta-asemissa kolonialistisessa yhteiskunnassa ja silloin eri ihmisten merkitykset/roolit voi myös olla tosi erilaisia. Suosittelen tutustumaan Sarvodaya Farmsiin, jonka pitäjällä on ajatuksia ihmisten jalanjäljen suurentamisesta hyvällä tavalla, sen sijaan että pyrittäisiin sen pienentämiseen.

"Luonto"- ja "luontosuhde" -käsitteiden kritiikki lienee välttämätöntä, jotta keskusteluissa ja teoissa päästään millään tavalla eteenpäin.

Taiteen roolin tarkastelu dekolonisaation ja ympäristökriisin näkökulmasta eräänlaisena intuition ja herkkyyden tuojana, joka ei ole rajattu vain taiteilijoille. (omana sivukommentti TODELLA kiinnostava näkökulma näin luovana luonnontieteilijänä - kuulisin mielelläni lisää, mistä tästä voi oppia lisää)

odotin puhetta vihreän siirtymän suhteesta kolonisaatioon. se koskee laajasti eri alueita suomessa ja sitä tulisi käsitellä nyt eikä myöhemmin.

Paikallisyhteisöjen ja alkuperäiskansojen oikeuksiin on saatava parannusta Taide voi vaikuttaa ihmisiin herättämällä tunteiden kautta toimimaan

Aihe: Taide ja aktivismi provosoi -> tulkinnat voi olla mitä vaan kysymyksiä: Johtaako valloilleen päästäminen passiivisuuteen, pelkoon, ettei omaa taidetaan voi kommentoida? Jos vaikennee yhteisössä, passiivisuus yksilön ahistusongelma? Yliaktiivisuus tuottaa ähkyä

Tässä vielä linkki Siemenpuun sivulle, josta Luonnonsuojelun dekolonisaatio -kirja löytyy 2 erilaisessa pdf-muodossa sekä e-kirjana:

<https://www.siemenpuu.org/fi/publication/luonnonsuojelun-dekolonisaatio>

Äänikirja on pian valmis, samalle sivulle lisätään linkit palveluihin, josta artikkelit löytyvät!

Ihana että teette äänikirjaversioiden!

Korjaus: ettei omaa taidettaan voi kontrolloida - miksei kommentoidakin, eli jatkaa keskustelua reaktioiden kanssa

“Menkää pimennetyin lyhdyin, antakaa jalokivenne pois ja kultivoikaa oikeutettua outouttanne.” –R. Char

Ja perjantaina tosiaan englanninkielinen webinaari elonkirjosta:

<https://www.siemenpuu.org/fi/event/globali-biodiversiteettikehys-globali-elonkirjokato-ja-alkuperaiskansat>